

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально науковий медичний інститут
Кафедра соціальної роботи, педагогіки і логопедії

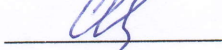

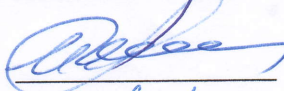

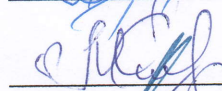
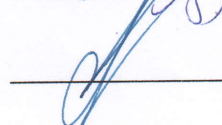
«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

«28» 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА(історія, загальна, дидактика, теорія виховання)
галузь знань 01 Освіта / Педагогіка / А Освіта
спеціальність 014 Середня освіта /А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізація 014.11 Фізична культура / предметна спеціальність А4.11 Фізична культура

Розробник	Сургова С.Ю.	
Завідувач кафедри розробника	Савінова Н.В.	
Завідувач кафедри спеціальності	Довгань Н.Ю.	
Гарант освітньої програми	Городинська І.В.	
Декан факультету фізичного виховання і спорту	Вербицький В.А.	
В.о. директора ННІ післядипломної освіти	Зуб К.	
Начальник НМВ	Постикіна Є.Г.	

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Педагогіка(історія, загальна, дидактика, теорія виховання)	
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка / А Освіта	
Спеціальність	014 Середня освіта /А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	
Спеціалізація (якщо є)	014.11 Фізична культура / А4.11 Фізична культура	
Освітня програма	Середня освіта (Фізична культура)	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	II	
Навчальний рік	2025-2026	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	3,4	4,5,6
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	6,5 кредиту /195годин	
Структура курсу: <ul style="list-style-type: none"> ➤ лекції ➤ семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) ➤ годин самостійної роботи студентів 	Денна форма	Заочна форма
	46	10
	46	14
	103	171
Відсоток аудиторного навантаження	47%	12%
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	залік	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

Розділ 2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Курс Педагогіка (історія, загальна, дидактика, теорія виховання) посідає важливе місце в загальній структурно-логічній схемі підготовки бакалавра. Він належить до циклу гуманітарних дисциплін, пов'язаних з вивченням психолого-педагогічних особливостей функціонування і розвитку особистості. Освітній компонент Педагогіка (історія, загальна, дидактика, теорія виховання) є базовим з даного циклу, який сприяє розвитку у здобувачів вищої освіти розуміння закономірностей педагогічних явищ, ознайомлює із основними категоріями, методами педагогіки, формує практичні вміння застосовувати набуті компетенції в освітньому процесі закладів освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні і методичні основи організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; ознайомлення з сучасними уявленнями про цілі і цінності педагогічної освіти, проблемами навчання і виховання студентів та школярів, традиційними та інноваційними підходами до їх вирішення.

Мета: забезпечити засвоєння здобувачами вищої освіти закономірностей і особливостей становлення та суті розвитку основних педагогічних теорій; сформуванню систему знань про зміст педагогічної діяльності, її роль у сучасному суспільстві в світлі Закону України «Про освіту», Концепції нової української школи, основні шляхи оволодіння вчительською професією; розкрити теоретичні основи педагогіки як науки про освіту, навчання і виховання учнів; впровадження в практику життя особистісно орієнтованої освіти в умовах розбудови незалежної України висуває високі вимоги до підготовки вчителя, формування його професійної спрямованості.

Виходячи з того, що педагогіка є науковою базою професійної підготовки майбутнього вчителя, основним критерієм відбору матеріалу, який включений в програму, є його конкретна наукова значимість і цінність для практики педагогічної діяльності.

Завдання курсу:

формування у здобувачів уявлень про процес навчання і виховання, розвиток психолого-педагогічного мислення, засвоєння здобувачами системи знань, принципів, форм, методів і прийомів освітньої діяльності, формування вмінь і навичок організації освітньої роботи, розвиток умінь моделювання педагогічних ситуацій, наближених до умов закладів освіти, формування досвіду конструювання та проведення освітніх заходів, розвиток потреби самовдосконалення і ознайомлення з технологіями самовиховання; розвиток критичного, креативного мислення, розвиток здібностей до професійної рефлексії та самовдосконалення.

Вивчення курсу Педагогіка (історія, загальна, дидактика, теорія виховання) спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти наступних професійних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності спеціальності (ЗК)	ЗК 3	Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями
	ЗК 8	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК 9	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
	ЗК 11	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях

Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Здатність формувати в учнів загальні та предметні компетентності, відповідно до вимог стандарту середньої освіти
	ФК 2	Здатність здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів
	ФК 5	Здатність організовувати та здійснювати освітню діяльність у позаурочний та поза навчальний час.
	ФК 11	Здатність здійснювати навчання, виховання та соціалізацію людини шляхом самостійної організації та реалізації різних форм занять в закладах середньої освіти, застосовуючи різні педагогічні методи та прийоми.
	ФК 13	Здатність самостійно проводити навчальні заняття з фізичної культури з дітьми шкільного віку та учнями в загально-освітніх установах, освітніх закладах загальної середньої та професійної освіти.

2.2. Передумови для вивчення дисципліни

Курс «Педагогіка» викладається на 2 курсі і спирається на знання отримані студентами у процесі загальної підготовки у закладі вищої освіти з дисциплін: «Психологія», «Філософія», «Вступ до спеціальності» тощо.

2.3. Очікувані результати навчання

Вивчення курсу передбачає формування у студентів **знань** щодо:

- основних теоретичних понять курсу, змісту базових понять;
- змісту основних державних документів, що стосуються системи освіти в Україні взагалі, сучасних тенденцій реформування системи загальної середньої освіти;

- структури та закономірності педагогічного процесу системи загальної середньої освіти;
- механізмів використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання;
- елементів педагогічної техніки керування собою і педагогічним процесом в цілому;
- напрямків і засобів професійного самовдосконалення.

На основі цих знань у студентів будуть сформовані **уміння**:

- характеризувати наукові уявлення про закономірності педагогічного процесу, а також обґрунтовувати модель взаємодії «учитель-учень» в середині системи загальної середньої освіти та за її межами;
- виявляти основні складові структури педагогічної діяльності та бачити себе суб'єктом цієї діяльності;
- оперувати механізмами використання особистісного потенціалу для вирішення педагогічних завдань навчання і виховання;
- користуватися елементами педагогічної техніки щодо керування своєю власною поведінкою та системою взаємодій «учитель-учень»;
- оперувати педагогічним мисленням, бути здатним до аналітичного осмислення педагогічної дійсності, реалізовувати творчий підхід до визначення педагогічних дій у нестандартних ситуаціях, уміння приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей та принципів навчання і виховання.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта. Фізична культура».

ПРН 1	Знати законодавчі вимоги щодо змісту загальної середньої освіти відповідного рівня та форм організації освітнього процесу
ПРН 12	Вміти самостійно організовувати, реалізовувати різні форми занять фізичними вправами в закладах середньої освіти з урахуванням особливостей учнів на основі положень педагогіки, теорії та методики фізичного виховання, медико-біологічних та психологічних наук
ПРН 17	Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання різних груп населення.
ПРН 20	Вміти розробляти навчально-методичні матеріали (робочі програми, навчально-тематичні плани) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів. Вміти розробляти перспективні та оперативні плани і програми конкретних занять в процесі фізичного виховання різних групи населення.

ПРН 21	Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати
---------------	---

Розділ 3. Програма навчальної

3.1 Денна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота
1.	Педагогіка в системі наук про людину	3	3	6
2.	Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень	2	2	6
3.	Дидактика – теорія освіти й навчання.	2	2	7
4.	Зміст освіти в сучасній школі.	2	2	6
5.	Методи навчання.	2	2	7
6.	Форми організації навчання.	2	2	8
7.	Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю.	2	2	6
8.	Технології навчання.	6	6	6
9.	Загальна характеристика процесу виховання.	4	4	7
10.	Методи та засоби виховання.	4	4	6
11.	Основні напрями виховання	2	2	6
12.	Організаційні форми виховної роботи.	4	4	6
13.	Формування колективу, його вплив на виховання особистості	4	4	8
14.	Система освіти в Україні та інших країнах.	4	4	10
15.	Основи теорії управління системою освіти.	5	5	8
Всього за курсом		46	46	103

3.2 Заочна форма навчання

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські)	Самостійна робота
1.	Педагогіка в системі наук про людину	2	2	24
2.	Дидактика – теорія освіти й навчання.	2	2	25
3.	Методи, форми, засоби навчання	2	2	25
4.	Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю	2	2	25
5.	Теорія і методика виховання	2	2	24
6.	Технології навчання		2	24
7.	Основи теорії управління системою освіти.		2	24
Всього за курсом		10	14	171

Розділ 4. Зміст навчальної дисципліни

4.1 План лекцій (денна форма навчання)

№	Тема заняття / план
1.	Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину 1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. 2. Предмет педагогіки та її завдання. 3. Функції педагогіки. 4. Основні категорії педагогіки. 5. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
2.	Тема 2. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень 1. Методологія педагогіки, її рівні, підходи. 2. Педагогічне дослідження, науковий апарат дослідження. 3. Методи педагогічних досліджень, їх класифікація.
3.	Тема 3. Дидактика – теорія освіти й навчання 1. Поняття дидактики, її предмет та функції. 2. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання. 3. Історія становлення та розвитку дидактики. 4. Зв'язок дидактики з іншими науками. 5. Загальна теорія навчання і методики окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок.
4.	Тема 4. Зміст освіти в сучасній школі 1. Загальна характеристика змісту освіти. 2. Фактори, які впливають на розробку змісту освіти. Теорії організації змісту освіти. 3. Наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення. Документи, що визначають зміст загальної середньої освіти. 4. Державний стандарт загальної середньої освіти. 5. Структура навчального плану та навчальної програми. 6. Підручники та навчальні посібники, їх функції та структурні компоненти.
5.	Тема 5. Методи навчання 1. Сутність поняття «метод навчання». 2. Класифікація методів навчання. 3. Характеристика методів навчання, умови ефективності їх застосування. 4. Фактори, що впливають на вибір методів навчання.
6.	Тема 6. Форми організації навчання. 1. Поняття про форми організації навчання. 2. Розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі. 3. Характеристика класно-урочної системи, її переваги, недоліки та шляхи удосконалення. 4. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. 5. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до уроку. 6. Характеристика додаткових форм організації навчання.

	7.Альтернативні форми організації навчання, технології їх застосування.
7.	Тема 7. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю 1.Сутність контролю та його функції. Принципи контролю. 2.Види та методи контролю. 3.Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. 4.Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
8-10	Тема 8. Технології навчання. 1.Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення. 2.Ігрові технології навчання, їх класифікація. 3.Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення. 4.Особливості ситуаційного навчання. 5. Пояснювальне-ілюстративне навчання 6. Проблемне навчання 7. Програмоване навчання 8. Диференційоване навчання 9. Сучасні технології навчання
11-12	Тема 9. Загальна характеристика процесу виховання 1.Теорія виховання як складова частина педагогічної науки. Характеристика сучасних наукових підходів до виховання. 2.Сутність процесів виховання, самовиховання та перевиховання особистості. 3.Мета виховання. Аналіз «Концепції національного виховання дітей та молоді в Україні». 4. Структура, рушійні сили та основні етапи процесу виховання.
13-14.	Тема 10. Методи та засоби виховання 1.Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. 2.Методи формування свідомості особистості. 3.Методи організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки. 4.Методи стимулювання діяльності і поведінки. 5. Методи самовиховання. Поняття прийому і засобу виховання. 6.Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.
15.	Тема 11. Основні напрями виховання. 1. Характеристика основних напрямків виховання. 2. Завдання та шляхи розумового виховання. 3. Система морального виховання. 4. Громадянське виховання. 5. Трудове виховання та профорієнтаційна робота у сучасній школі. 6. Сутність і завдання естетичного виховання школярів. 7. Фізичне виховання. 8. Екологічне виховання, його завдання та зміст. 9. Статеве виховання. 10.Правове виховання
16-17.	Тема 11. Організаційні форми виховної роботи 1.Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи.

	<p>2. Характеристика масових форм виховної роботи.</p> <p>3. Характеристика групових форм виховної роботи.</p> <p>4. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.</p>
18-19.	<p>Тема 12. Формування колективу, його вплив на виховання особистості</p> <p>1. Виховний колектив та його основні ознаки.</p> <p>2. Зміст, функції та види виховного колективу.</p> <p>3. Чинники розвитку колективу.</p> <p>4. Учніське самоврядування в школі та класі.</p> <p>5. Формальні та неформальні групи.</p> <p>6. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.</p>
20-21.	<p>Тема 13. Система освіти в Україні та інших країнах</p> <p>1. Поняття про систему освіти. Соціально-економічні і педагогічні фактори, які впливають на розвиток системи освіти.</p> <p>2. Структура і принципи побудови системи освіти в Україні.</p> <p>3. Сучасні тенденції та найважливіші напрямки у розвитку систем освіти різних країн світу. Шляхи інтеграції України у світовий освітній простір.</p>
22-23.	<p>Тема 15. Основи теорії управління системою освіти</p> <p>1. Сутність системного підходу в управлінні системою освіти.</p> <p>2. Принципи управління. Особливості демократизації управління у системі освіти.</p> <p>3. Ієрархія органів управління системою освіти.</p> <p>4. Повноваження та обов'язки директора школи та його заступників.</p> <p>5. Атестація педагогічного персоналу.</p> <p>6. Особливості внутрішнього шкільного контролю.</p>

4.2. План семінарських занять (денна форма навчання)

Тема заняття / план	
<p>Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину</p> <p>1. Предмет і завдання педагогіки.</p> <p>2. Охарактеризуйте етапи розвитку педагогіки.</p> <p>3. Історія становлення педагогіки як науки.</p> <p>4. Основні категорії педагогіки.</p> <p>5. Характеристика системи педагогічних наук</p> <p>6. З якими науками пов'язана педагогіка?</p>	
<p>Тема 2. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічних досліджень</p> <p>1. Проаналізуйте методологію педагогіки, її рівні, підходи.</p> <p>2. Педагогічне дослідження, науковий апарат дослідження.</p> <p>3. Охарактеризуйте методи педагогічних досліджень, їх класифікація.</p>	
<p>Тема 3. Дидактика – теорія освіти й навчання</p> <p>1. Дайте визначення поняття дидактики, її предмет та функції.</p> <p>2. Охарактеризуйте основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання.</p> <p>3. Проаналізуйте історію становлення та розвитку дидактики.</p>	

4. Визначте зв'язок дидактики з іншими науками.
5. Прослідкуйте взаємозв'язок загальної теорії навчання і методики окремих предметів з основ наук.

Тема 4. Зміст освіти в сучасній школі

1. Дайте загальну характеристика змісту освіти.
2. Визначте фактори, які впливають на розробку змісту освіти. Теорії організації змісту освіти.
3. Проаналізуйте наукові основи визначення змісту освіти та його удосконалення. Документи, що визначають зміст загальної середньої освіти.
4. Охарактеризуйте державний стандарт загальної середньої освіти.
5. Визначте структуру навчального плану та навчальної програми.
6. Охарактеризуйте підручники та навчальні посібники, їх функції та структурні компоненти.

Тема 5. Методи навчання

1. Визначте сутність поняття «метод навчання».
2. Дайте характеристику класифікаціям методів навчання.
3. Охарактеризуйте методи навчання, умови ефективності їх застосування.
4. Проаналізуйте фактори, що впливають на вибір методів навчання.

Тема 6. Форми організації навчання.

1. Дайте визначення формам організації навчання.
2. Проаналізуйте розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі.
3. Охарактеризуйте класно-урочної системи, її переваги, недоліки та шляхи удосконалення.
4. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку.
5. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до уроку.
6. Характеристика додаткових форм організації навчання.
7. Альтернативні форми організації навчання, технології їх застосування.

Тема 7. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю

1. В чому полягає сутність контролю та його функції. Принципи контролю.
2. Які є види та методи контролю?
3. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.

Тема 8-10 Технології навчання.

1. Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення.
2. Ігрові технології навчання, їх класифікація.
3. Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення.
4. В чому полягають особливості ситуаційного навчання.
5. Особливості пояснювальне-ілюстративного навчання
6. Проблемне навчання
7. Програмоване навчання
8. Диференційоване навчання
9. Охарактеризуйте сучасні технології навчання

Тема 11-12. Загальна характеристика процесу виховання

1. Теорія виховання як складова частина педагогічної науки. Охарактеризуйте сучасні наукові підходи до виховання.
2. В чому полягає сутність процесів виховання, самовиховання та

перевиховання особистості? Його мета?

3. Проаналізуйте «Концепцію національного виховання дітей та молоді в Україні».

4. Структура, рушійні сили та основні етапи процесу виховання.

Тема 13-14. Методи та засоби виховання

1. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання.

2. Характеристика методів формування свідомості особистості.

3. Характеристика методів організації діяльності, спілкування та формування досвіду суспільної поведінки.

4. Методи стимулювання діяльності і поведінки.

5. Методи самовиховання. Поняття прийому і засобу виховання.

6. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

Тема 15. Основні напрями виховання.

1. Характеристика основних напрямків виховання.

2. Завдання та шляхи розумового виховання.

3. Система морального виховання.

4. Громадянське виховання.

5. Трудове виховання та профорієнтаційна робота у сучасній школі.

6. Сутність і завдання естетичного виховання школярів.

7. Фізичне виховання.

8. Екологічне виховання, його завдання та зміст.

9. Статеве виховання.

10. Правове виховання

Тема 16-17. Організаційні форми виховної роботи

1. Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи.

2. Характеристика масових форм виховної роботи.

3. Характеристика групових форм виховної роботи.

4. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.

Тема 18-19. Формування колективу, його вплив на виховання особистості

1. Виховний колектив та його основні ознаки.

2. Зміст, функції та види виховного колективу.

3. Чинники розвитку колективу.

4. Проаналізуйте значення учнівського самоврядування в школі та класі.

5. Що таке формальні та неформальні групи?

6. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.

Тема 20-21. Система освіти в Україні та інших країнах

1. Поняття про систему освіти. Соціально-економічні і педагогічні фактори, які впливають на розвиток системи освіти.

2. Структура і принципи побудови системи освіти в Україні.

3. Сучасні тенденції та найважливіші напрями у розвитку систем освіти різних країн світу. Шляхи інтеграції України у світовий освітній простір.

Тема 22-23. Основи теорії управління системою освіти

1. В чому полягає сутність системного підходу в управлінні системою освіти.

2. Характеристика принципів управління. Особливості демократизації управління у системі освіти.

3. Ієрархія органів управління системою освіти.

4. Повноваження та обов'язки директора школи та його заступників.
5. Атестація педагогічного персоналу.
6. Особливості внутрішнього шкільного контролю.

4.3 План лекцій (заочна форма навчання)

№	Тема заняття / план
1.	<p>Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток. 2. Предмет педагогіки та її завдання. 3. Функції педагогіки. 4. Основні категорії педагогіки. 5. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
2.	<p>Тема 2. Дидактика – теорія освіти й навчання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття дидактики, її предмет та функції. 2. Основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання. 3. Історія становлення та розвитку дидактики. 4. Зв'язок дидактики з іншими науками. 5. Загальна теорія навчання і методика окремих предметів з основ наук, їх взаємозв'язок.
3.	<p>Тема 3. Методи, форми, засоби навчання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність поняття «метод навчання». 2. Класифікація методів навчання. 3. Характеристика методів навчання, умови ефективності їх застосування. 4. Фактори, що впливають на вибір методів навчання 5. Поняття про форми організації навчання. 6. Розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі. 7. Характеристика класно-урочної системи, її переваги, недоліки та шляхи удосконалення. 8. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до уроку. 9. Альтернативні форми організації навчання, технології їх застосування.
4.	<p>Тема 4. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність контролю та його функції. Принципи контролю. 2. Види та методи контролю. 3. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. 4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
5.	<p>Тема 5. Теорія і методика виховання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія виховання як складова частина педагогічної науки. 2. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. 3. Характеристика основних напрямків виховання. 4. Організаційні форми виховної роботи 5. Формування колективу, його вплив на виховання особистості

4.4. План семінарських занять (заочна форма навчання)

Тема заняття / план
Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину <ol style="list-style-type: none">
1. Предмет і завдання педагогіки.
2. Охарактеризуйте етапи розвитку педагогіки.
3. Історія становлення педагогіки як науки.
4. Основні категорії педагогіки.
5. Характеристика системи педагогічних наук
6. З якими науками пов'язана педагогіка?
Тема 2. Дидактика – теорія освіти й навчання <ol style="list-style-type: none">
1. Дайте визначення поняття дидактики, її предмет та функції.
2. Охарактеризуйте основні категорії дидактики: навчання, освіта, принципи навчання, зміст освіти, методи навчання, організаційні форми навчання.
3. Проаналізуйте історію становлення та розвитку дидактики.
4. Визначте зв'язок дидактики з іншими науками.
5. Прослідкуйте взаємозв'язок загальної теорії навчання і методики окремих предметів з основ наук.
Тема 3. Методи, форми, засоби навчання <ol style="list-style-type: none">
1. Визначте сутність поняття «метод навчання».
2. Дайте характеристику класифікаціям методів навчання.
3. Охарактеризуйте методи навчання, умови ефективності їх застосування.
4. Проаналізуйте фактори, що впливають на вибір методів навчання
5. Дайте визначення формам організації навчання.
6. Проаналізуйте розвиток організаційних форм навчальної роботи у школі.
7. Охарактеризуйте класно-урочної системи, її переваги, недоліки та шляхи удосконалення.
8. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку. 5. Типи та структура уроків. Підготовка вчителя до уроку.
9. Характеристика додаткових форм організації навчання.
Тема 4. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю <ol style="list-style-type: none">
1. В чому полягає сутність контролю та його функції. Принципи контролю.
2. Які є види та методи контролю?
3. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
4. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів.
Тема 5. Теорія і методика виховання <ol style="list-style-type: none">
1. Теорія виховання як складова частина педагогічної науки. Охарактеризуйте сучасні наукові підходи до виховання.
2. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання.
3. Характеристика основних напрямків виховання.
4. Характеристика основних напрямків виховання
5. Виховний колектив та його основні ознаки.
6. Зміст, функції та види виховного колективу.
7. Чинники розвитку колективу.
8. Проаналізуйте значення учнівського самоврядування в школі та класі.
9. Що таке формальні та неформальні групи?

Тема 6. Технології навчання.

1. Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення.
2. Ігрові технології навчання, їх класифікація.
3. Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення.
4. В чому полягають особливості ситуаційного навчання.
5. Особливості пояснювально-ілюстративного навчання
6. Проблемне навчання
7. Програмоване навчання
8. Диференційоване навчання

Тема 7. Основи теорії управління системою освіти

1. В чому полягає сутність системного підходу в управлінні системою освіти.
2. Характеристика принципів управління. Особливості демократизації управління у системі освіти.
3. Ієрархія органів управління системою освіти.
4. Повноваження та обов'язки директора школи та його заступників.
5. Атестація педагогічного персоналу.
6. Особливості внутрішнього шкільного контролю.

4.5. Завдання для самостійної роботи**4.5.1. Написання реферату (денна та заочна форма навчання)**

Реферат - короткий виклад письмово або у формі публічної доповіді вмісту книги, статті або декількох робіт, наукової праці, літератури із загальної тематики. Реферат - це самостійна учбово-дослідницька робота студента, де автор розкриває суть досліджуваної проблеми, приводить різні точки зору, а також власні погляди на неї. Вміст матеріалу має бути проблемно-пошуковий характер. Студенти готують реферат на одну із тем запропонованих викладачем. Робота здається в письмовій вигляді та потребує публічного представлення. Тривалість захисту роботи до 15 хв., де 10 хв. відводиться на презентацію та 5хв. на можливі запитання після неї.

Теми рефератів

1. Народна педагогіка про вирішальну роль перших років життя людини в її формуванні.
2. Трудова атмосфера народного життя в колискових піснях.
3. Роль українських народних дитячих пестушок та утішок у вихованні дитини.
4. Українська народна мораль у колискових піснях.
5. Авторитет жінки-матері в народній педагогіці.
6. Періодизація віку людини в народній педагогіці.
7. Народна педагогічна мудрість у педагогічній спадщині С. Русової.
8. Народна мораль у поезії Лесі Українки.
9. Етнопедагогічний аспект творчості І.Я. Франка.
10. Т.Г. Шевченко про жінку-матір як вічного покровителя долі власних дітей.
11. Т.Г. Шевченко про дітей, «велику божу благодать».
12. Ідея української сімейної педагогіки у творчості Г.С. Сковороди.

13. Ідея народності виховання у творчій спадщині К.Д. Ушинського.
14. Народна педагогіка - життєдайне джерело творчості В.О. Сухомлинського.
15. Образ рідного слова в українській етнопедagogіці.
16. К.Д. Ушинський про сім'ю як фактор народного виховання.
17. Сім'я в сучасних керівних документах про національну школу та національне виховання.
18. Гра, її роль та значення в масовій практиці народного виховання.
19. Поняття про педагогічну антропологію
20. Питання сімейного виховання в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського.
21. Дитяча гра – невід'ємний компонент української етнопедagogіки.
22. Засоби громадянського виховання учнів загальноосвітньої національної школи.
23. Ідея громадянського виховання в українській національній педагогіці.
24. Емоційний компонент як складова української громадянськості.
25. Важкі діти, обдаровані діти: в чому проблеми їх розвитку
26. Акселерація та її наслідки.
27. Діагностика громадянської вихованості школярів.
28. Передовий педагогічний досвід громадянського виховання школярів.
29. Громадянськість і громадянське виховання в педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського.
30. Внутрішні та зовнішні фактори розвитку дитини

Вимоги до написання реферату

- 1) студент обирає одну тему з переліку поданого вище;
- 2) оптимальний обсяг реферату – 10-15 сторінок друкованого тексту без титульного аркушу та списку використаних джерел (Формат сторінки А4. Шрифт – Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5. Поля: справа, зліва, зверху, знизу – 20 мм);
- 3) структура роботи: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел;

4.3.2. Самостійна робота (денна та заочна форма навчання)

1. *Завдання* - Складіть розповідь на одну із запропонованих тем: “Мій улюблений вчитель”, “Мій ідеал учителя”, “Учитель ХХІ століття. Яким йому бути?” “Учителі, які вплинули на мою долю”, “Яким учителем я себе уявляю?”
2. *Завдання* - Дати загальну характеристику праці В. О. Сухомлинського “Сто порад учителям”. Скласти тези трьох порад (на вибір) з цієї книги.
3. *Завдання* - Знайдіть у літературі або наведіть з практики роботи вашої школи приклади про вплив стилю педагогічного спілкування на психологічну атмосферу в класі, взаємовідносини між учнями в класі.

Ключові вимоги:

- 1) проаналізувати завдання, подумати над його дидактичними цілями й основними проблемами, які винесені на обговорення;
- 2) опрацювати рекомендовану навчальну, наукову та методичну літературу;
- 3) намагатися сформулювати власну думку з кожного питання й обґрунтувати свої міркування оформивши план;
- 4) скласти розгорнутий план-конспект

Параметри конспекту мають бути такі: шрифт – Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал – 1,5, відступ першого рядка абзацу – 1,25 см. Між абзацами не повинно бути відступів. Поля: ліве – 3 см, праве – 1 см, верхнє і нижнє – по 2 см. Усі сторінки конспекту нумерують наскрізно, починаючи з титульної сторінки, на якій номери не ставлять. Обсяг 3-4 сторінки.

4.3.3. Творчий проект (денна, заочна форма навчання)

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом поза аудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНДЗ захистом навчального проекту. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Педагогіка» – це вид науково-практичної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, висвітлює рівень опанування знаннями з корекційної педагогіки та практичними вміннями аналізувати досліджувану проблему, відображає певний рівень навчальної компетентності студента - бакалавра.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Вид ІНДЗ – Підготовка презентації за обраною темою реферату.

Вимоги до ІНДЗ (творчий проект)

- 1) студент обирає одну з запропонованих тем реферату;
- 2) використовується програма Microsoft Office Power Point. Мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відео фрагменти й анімацію, тривимірну графіку.
- 3) Інформаційні слайди містять таку інформацію: - тема; - план; - мета, завдання; - основна частина; кінцевий освітній продукт - література, інтернет-ресурси; - діаграми, графіки, таблиці; - висновки; - інші необхідні текстові матеріали.
- 3) захист триває до 10 хв.

Контрольна робота(заочна форма навчання)

Контрольна робота повинна відображати окремі теоретико-практичні проблеми з відповідної дисципліни і виконуватися студентом після вибору ним варіанту. Контрольна робота у формі завдання з відповідної навчальної дисципліни є логічно сформульованим і поставленим в проблемному плані конкретним науковим завданням, що виражається в пошуку можливих варіантів і шляхів його розв'язання.

Виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання є важливою складовою навчального процесу. Контрольну роботу студенти заочної форми навчання виконують згідно з навчальним планом.

Студент одержує завдання під час настановчої сесії. Якщо він пропустив сесію з поважних причин, то особисто звертається за завданнями на відповідні кафедри згідно до графіка навчального процесу. Контрольна робота виконується студентами самостійно. Вона повинна бути викладена логічно та технічно правильно оформлена. Робота пишеться чітким і розбірливим почерком, допускається також друкований її варіант. На кожній сторінці повинні бути залишені поля, а сторінки, крім того, мають бути пронумеровані. Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати а у формі контрольного завдання - 10-12 сторінок. В кінці роботи вміщується список використаних літературних джерел.

Критерії оцінювання роботи:

- Абсолютна самостійність виконання завдання – 10 б.
- Логічність і послідовність викладення матеріалу – 10 б.
- Відповідність вимогам щодо оформлення – 5 б.
- Наявність власних висновків та рекомендацій – 5 б.

Всього: 30 б.

Варіант №1

1. Назвіть і розкрийте суть основних психолого-педагогічних якостей вчителя.
2. Проаналізуйте процеси власного розвитку та наведіть 2-3 приклади впливу соціального середовища на Ваш розвиток.
3. Опрацюйте Концепцію національного виховання та випишіть загальну мету виховання та завдання морального, розумового, фізичного, трудового, естетичного виховання.

Варіант №2

1. Визначте поняття «процес навчання» і його структуру.
2. Охарактеризуйте основні методи навчання. Доведіть, що вони не є тотожними засобам і формам організації навчання
3. Сформулюйте для себе як майбутнього вчителя правила, яких необхідно дотримуватися при визначенні домашнього завдання.

Варіант №3

1. На прикладі уроку фізичної культури (клас, тема – на вибір студента) визначте шляхи реалізації основних функцій навчання.
2. У якому взаємозв'язку перебувають закономірності та принципи навчання? Наведіть конкретні приклади.
3. Розкрийте сутність і структуру викладання як діяльності вчителя.

Варіант №4

1. Охарактеризуйте становлення педагогіки як науки
2. Виховання – провідний фактор розвитку і формування особистості
3. Розкрийте структуру управління системою освіти в Україні.

Варіант № 5

1. Охарактеризуйте концептуальні засади основних видів виховання:
2. Основні форми організації навчального процесу, їх характеристика.
3. Функції та види контролю.

Варіант №6

1. Основні категорії і функції педагогіки
2. Фактори розвитку особистості. Роль спадковості, середовища та діяльності у розвитку
3. Функції та завдання дидактики. Основні категорії дидактики

Варіант №7

1. Урок – основна форма організації навчання. Вимоги до сучасного уроку.
2. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.
3. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Варіант №8

1. Система дидактичних принципів та відповідних правил навчання.
2. Поняття про форми організації навчального процесу. Класно-урочна система навчання в Україні.
3. Характеристика закономірностей виховання

Варіант №9

1. Предмет і завдання педагогіки.
2. Навчальні програми, принципи їх побудови, вимоги до програм, їх структура.
3. Структура уроку в залежності від його мети

Варіант № 10

1. Система педагогічних наук.
2. Підготовка учителя до уроку та її основні етапи.
3. Поняття прийому і засобу виховання.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Освітній процес при викладанні дисципліни « Педагогіка» повністю забезпечується.

технічними засобами навчання:

- ноутбук;
- проектор;
- інтерактивна дошка.

II. Програмне забезпечення: Power Point, Microsoft Excel, SPSS, платформа дистанційного навчання Moodle.

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у відповідності з навчальним планом у формі іспиту. Іспит з даної дисципліни має на меті перевірку знань студентів з теорії і виявлення навичок застосування отриманих знань під час вирішенні практичних завдань, а також навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою. Іспит проходить за білетами в усній формі.

Питання до заліку з дисципліни

Педагогіка (історія, історія, загальна, дидактика, теорія виховання)

1. Педагогіка як наука. Об'єкт, предмет, завдання педагогіки.
2. Основні педагогічні категорії.
3. Педагогічний процес: суть, структура, рушійні сили.
4. Педагогічна наука і педагогічна практика. Об'єкт і предмет педагогічної практики.
5. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Система педагогічних наук
6. Методологія та методи педагогічних досліджень.
7. Емпіричні методи педагогічних досліджень.
8. Теоретичні методи педагогічних досліджень.
9. Математичні (кількісні) методи педагогічних досліджень.
10. Етапи педагогічного дослідження.
11. Педагогічний експеримент.
12. Виховання, школа і педагогічна думка в Київській Русі.
13. Українська педагогіка XIV – XVI ст.
14. Освіта і педагогічна думка в Україні у XVII – XVIII ст.
15. Освіта і педагогічна думка України XIX – XX ст.
16. Педагогічні ідеї епохи Відродження.
17. Поняття «розвиток» у педагогічній науці. Загальні чинники розвитку особистості.
18. Роль спадковості в людському розвитку.
19. Вплив середовища на розвиток людини.
20. Роль виховання у розвитку особистості.
21. Активна діяльність особистості як чинник її розвитку.
22. Поняття про дидактику, її предмет та функції.
23. Основні тенденції розвитку сучасної освіти.
24. Суть процесу навчання. Процес навчання як система.

25. Складові компоненти процесу навчання, їх характеристика.
26. Організація навчально-пізнавальної діяльності учнів /послідовність процесу учіння/.
27. Навчання, розвиток і виховання: співвідношення й кореляційна залежність.
28. Поняття змісту освіти. Умови і чинники, що зумовлюють формування змісту освіти.
29. Реформування загальноосвітньої школи за проектом «Нова школа» (мета й завдання, формула нової школи, життєві компетентності учня).
30. Реалізація змісту освіти в сучасній школі.
31. Суть, мета, завдання інклюзивної освіти.
32. Основні характеристики інклюзивної освіти.
33. Особливості корекційної роботи вчителя в умовах інклюзивної освіти.
34. Поняття методу навчання. Класифікація методів.
35. Методи організації навчально-пізнавальної діяльності учнів.
36. Методи стимулювання і мотивації учіння.
37. Методи контролю і самоконтролю навчальних досягнень учнів.
38. Ситуаційний метод навчання. Вибір методів навчання.
39. Суть поняття «форма навчання». Історичний аспект проблеми.
40. Типи і структура уроків.
41. Класифікація закономірностей навчання.
42. Поняття про принцип, правило. Система дидактичних принципів.
43. Поняття мети виховання. Умови її визначення.
44. Стили виховання.
45. Зміст сучасного шкільного виховання. Базова культура особистості як основа змісту виховання.
46. Суть процесу виховання.
47. Загальні закономірності виховання.
48. Поняття методу виховання. Класифікація методів.
49. Методи формування свідомості особистості.
50. Методи організації діяльності вихованців.
51. Методи стимулювання поведінки й діяльності учнів.
52. Вибір методів виховання.
53. Самовиховання та перевиховання.
54. Форми виховання. Позашкільні форми виховання.
55. Стили сімейного виховання.
56. Колектив як форма виховання /теорія А.Макаренка/. Колектив та особистість. Педагогічне управління колективом.
57. Поняття технології виховання. Основні підходи до виховання.
58. Актуальні проблеми сучасного шкільного виховання.
59. Учитель – основна постать педагогічного процесу. Педагогічна майстерність, її елементи.
60. Педагогічне спілкування: суть, функції, форми та механізми взаємодії.

Питання до іспиту з дисципліни

Педагогіка(історія, історія, загальна, дидактика, теорія виховання)

1. Педагогіка як наука про виховання.
2. Предмет і завдання педагогіки.
3. Основні категорії і функції педагогіки.
4. Система педагогічних наук.
5. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
6. Поняття про особистість, її розвиток і формування.
7. Фактори розвитку особистості. Роль спадковості, середовища та діяльності у розвитку особистості.
8. Методологія педагогіки, методи науково-педагогічного дослідження.
9. Поняття про дидактику, її предмет.
10. Функції та завдання дидактики. Основні категорії дидактики.
11. Зміст освіти в національній школі, його основні компоненти.
12. Освітня система в Україні.
13. Навчальний план для різних типів загальноосвітніх шкіл України.
14. Навчальні програми, принципи їх побудови, вимоги до програм, їх структура.
15. Характеристика підручників і навчальних посібників.
16. Процес навчання, його основні ознаки
17. Суть і структура процесу навчання.
18. Основні функції навчання та їх взаємозв'язок.
19. Закономірності навчання, їх класифікація.
20. Поняття про принципи навчання, історія їх виникнення.
21. Система дидактичних принципів та відповідних правил навчання.
22. Поняття про методи навчання, їх класифікація.
23. Прийоми та засоби навчання.
24. Поняття про форми організації навчального процесу. Класно-урочна система навчання в Україні.
25. Основні форми організації навчального процесу, їх характеристика.
26. Урок – основна форма організації навчання. Вимоги до сучасного уроку.
27. Традиційна типологія уроків.
28. Структура уроку в залежності від його мети.
29. Підготовка учителя до уроку та її основні етапи.
30. Домашня навчальна робота учнів.
31. Поняття контролю та його значення у навчально-виховному процесі.
32. Функції, види контролю.
33. Педагогічні вимоги до перевірки.
34. Технології навчання, їх різновиди.
35. Нова українська школа, її характеристика.
36. Процес виховання, його сутність, мета, завдання та структура.
37. Самовиховання: суть, умови, етапи, прийоми.
38. Перевиховання: функції, принципи, етапи.
39. Зміст виховання та його основні напрями.
40. Громадянське та розумове виховання.

41. Моральне та естетичне виховання.
42. Екологічне та фізичне виховання.
43. Трудове, статеве та правове виховання.
44. Характеристика закономірностей виховання
45. Характеристика основних принципів виховання.
46. Поняття про методи виховання, їх класифікація.
47. Поняття прийому і засобу виховання.
48. Поняття позакласної і позашкільної виховної роботи.
49. Форми виховної роботи, їх класифікація.
50. Характеристика діяльності позашкільних навчально-виховних закладів.
51. Виховний колектив та його основні ознаки.
52. Зміст, функції та види виховного колективу.
53. Дитячі та юнацькі громадські організації.
54. Неформальний молодіжний рух.
55. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Функції сім'ї, її типи.
56. Види, форми і методи роботи з батьками учнів.
57. Завдання і функції класного керівника.
58. Поняття школознавства. Принципи управління освітою.
59. Органи освіти: їх функції та структура
60. Функції та методи управління освітою.
61. Методи формування позитивного досвіду поведінки, особливості їх застосування.
62. Методи стимулювання та регулювання поведінки, особливості їх застосування.
63. Виховання особистості у колективі. Ознаки колективу, етапи розвитку, шляхи формування.
64. Сутність, особливості педагогічного спілкування.
65. Функції педагогічного спілкування.
66. Стили педагогічного спілкування.
67. Рівні педагогічного спілкування.
68. Етапи педагогічного спілкування.
69. Бар'єри у спілкуванні.
70. Малоефективні моделі педагогічного спілкування.
71. Правила ефективного спілкування.
72. Конфлікт. Його особливості та сутність.
73. Конфлікт: позитивні і негативні функції.
74. Стратегії поведінки у конфліктних ситуаціях: їх переваги і недоліки.
75. Переговори як шлях розв'язання конфліктів.
76. Фасилітація, медіація як шляхи розв'язання конфліктів.
77. Розкрийте основні вимоги, що висуваються до сучасних підручників.
78. У чому полягає особливість та можливості використання нестандартних уроків
79. Поняття про зміст освіти. Критерії відбору змісту освіти. Основні джерела змісту освіти (навчальний план, навчальна програма, підручник).
80. Методи навчання як способи взаємодії вчителя і учнів в процесі навчання. Варіативність їх застосування. Засоби навчання.
81. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
82. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

83. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
84. Інтерактивні методи навчання.
85. Вибір методів навчання.
86. Форми організації навчання, їх становлення.
87. Поняття про класно-урочну систему навчання: її переваги і недоліки.
88. Урок як основна форма організації навчання у загальноосвітній школі. Типи і структури уроків.
89. Форми організації навчання у сучасній школі.
90. Підготовка вчителя до проведення навчального заняття.

**Зразок «нульового» варіанту іспитового/залікового білету
Чорноморський національний університет імені Петра Могили**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань: – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: – 014 Середня освіта

Навчальна дисципліна – **Педагогіка(історія, історія, загальна, дидактика,
теорія виховання)**

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № 0

1. Дайте визначення поняттю про особистість, її розвиток і формування. 10 балів).
2. Охарактеризуйте трудове, статеве та правове виховання. (10 балів).
3. Розв'яжіть педагогічну ситуацію: «Я відчуваю, що Ваші заняття мені не допомагають», – каже учень учителю і додає: «Я взагалі хочу припинити заняття». Як на це має реагувати вчитель? (10 балів).

*Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, педагогіки і логопедії
Протокол №_ від «__» серпня 20__ року*

Завідувач кафедри, професор

Савінова Н.В.

Упорядник, доцент кафедри

Сургова С.Ю.

ІСПИТОВИЙ БІЛЕТ № 0

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 – Середня освіта

Навчальна дисципліна – **Педагогіка(історія, історія, загальна, дидактика,
теорія виховання)**

1. Дайте визначення поняття дидактики, її предмет та функції. 10 балів).
2. Урок як основна форма організації навчання у сучасній школі. Вимоги до уроку (20 балів).
3. Структура і принципи побудови системи освіти в Україні. (10 балів).

*Затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи, педагогіки і логопедії
Протокол №_ від «__» серпня 20__ року*

Завідувач кафедри, професор

Савінова Н.В.

Упорядник, доцент кафедри

Сургова С.Ю.

6. Система оцінювання роботи студентів

Контроль рівня засвоєння навчального матеріалу здійснюється шляхом перевірки знань студентів на іспиті згідно розкладу сесії.

У відповідності до положення про систему рейтингової оцінки знань студентів при вивченні дисципліни Педагогіка (історія, історія, загальна, дидактика, теорія виховання) застосовується наступна система оцінювання роботи студентів.

6.1. Денна форма навчання

III семестр

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 5 відповідей)	5x4=20	Протягом семестру
2.	Письмова робота (реферат)	30	Протягом семестру
3.	Організація самостійної роботи	20	Протягом семестру
4.	Залік (макс. бал)	30	Екз. сесія
5.	Разом (макс. бал)	100	

6.2. Денна форма навчання

IV семестр

№	Вид контролю	Максимальна кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 6 відповідей)	5x6=30	Протягом двох семестрів
2.	Творчий проект	30	Протягом V семестру
3.	Іспит (макс. бал)	40	Екз. сесія VI семестр
4.	Разом (макс. бал)	100	

6.3. Заочна форма навчання

V семестр

№	Вид контролю	Максимальн а кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 5 відповідей)	5x6=30	Протягом семестру
2.	Письмова робота (реферат)	30	Протягом семестру
3.	Організація самостійної роботи	10	Протягом семестру
4.	Залік (макс. бал)	30	Екз. сесія
	Разом (макс. бал)	100	

6.4 Заочна форма навчання

VI семестр

№	Вид контролю	Максимальн а кількість балів	Термін виконання
1.	Поточні опитування на семінарських заняттях (передбачено 6 відповідей)	5x6=30	Протягом двох семестрів
2.	Творчий проект	30	Протягом V семестру
3.	Контрольна робота	30	
4.	Іспит (макс. бал)	40	Екз. сесія VI семестр
	Разом (макс. бал)	100	

Критерії оцінювання результатів навчання

6.1. Опитування на семінарських заняттях

Максимальна оцінка за відповідь на семінарському занятті – 5 балів.

Критеріями для оцінювання виступають:

Оцінка 5 балів ставиться у випадку:

- студент вільно володіє, визначеними програмою, знаннями і уміннями;
- правильно і в достатній кількості добирає необхідні для відповіді факти;
- висловлює власне ставлення до навчального матеріалу;
- відповідь чітка і завершена; мова виразна.

Оцінка 4 балів ставиться у відповідності з попередніми вимогами, але:

- студент має незначні ускладнення при використанні визначених програмою знань і умінь;
- при доборі фактів припускається незначних помилок;
- власне ставлення студентом висловлюється, але в аргументації зустрічаються окремі неточності; мова зрозуміла.

Оцінка 3 бали ставиться в тому випадку, коли:

- студент користується лише окремими знаннями й уміннями;
- порушує логіку викладу;
- відповідь недостатньо самостійна;
- аргументація слабка, мова спрощена;
- є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу та висновках.

Оцінка 0-1 бали ставиться в разі незнання більшої частини матеріалу, відсутності будь-якої логіки викладу, а саме:

- студент не володіє необхідними для здійснення завдання уміннями;
- головного фактичного матеріалу не знає.
-

6.2. Підготовка письмової роботи (реферат)

Перелік тем подано у пункті 5. Робота повинна бути завантажена у систему Moodle до її презентації. Роботи подаються на перевірку в письмовому вигляді та передбачають публічний захист. Тривалість захисту робіт до 10 хв., де 5 хв. відводиться на презентацію та 5хв. на можливі запитання після неї.

Письмові роботи виконують на комп'ютері, оформлюють в текстовому редакторі «WORD» (шрифт 14, «Times New Roman», інтервал 1,5). Поля: верхнє – 2,0 мм, нижнє – 2,0 мм, лівє – 2,5 мм, правє – 1,5 мм. Роботу роздруковують на принтері з одного боку аркуша паперу формату А4 (210X297 мм). Обсяг роботи складає: 10-15 сторінок.

Критеріями оцінювання доповіді виступають:

- усна презентація доповіді на семінарському занятті.
- критерії аналогічні критеріям опитування на групових заняттях (50%);
- повнота відповідей на питання поставленні після презентації доповіді (50% оцінки).

6.3. Підготовка самостійної роботи

Перелік завдань для самостійних робіт подано у пункті

4. Самостійна робота повинна бути завантажена у систему Moodle.

Критеріями оцінювання виступають:

- 1) повнота розкриття завдання (50%, 10 балів);
- 2) опора на першоджерела відповідно до теми роботи (30%, 5 балів);
- 3) дотримання вимог до структури роботи та технічного оформлення (20%, 5 бали).

6.4. Творчий проект

Індивідуальна навчально-дослідна робота, її мета та від, описані у пункті **4**

Критерії оцінювання роботи

1. Креативність плану(ідеї) мультимедійної презентації . (10)
2. Логіка викладу фактів, ідей, результатів творчого пошуку. (10)
3. Наявність обґрунтованої власної позиції, пропозицій щодо розв'язання проблем корекційної освіти, визначення перспектив удосконалення корекційно- розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. (5)
4. Оригінальність представлених матеріалів в аспекті методичного наповнення. (5)

7. Рекомендовані джерела інформації

7.1 Основні

1. Вікова психологія : навч. посіб. 5-те видання, перероблене, доповнене/ Савчин М. В., Василенко Л. П., 2021. 376с.

2. Лисогор Л., Берендєєв С., Косенчук Ю. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Вип. 1: Навчально-методичний посібник, Київ, 2023. — 117 с.

2. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізація історія). Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с

3. Педагогіка фізичної культури: навчально-методичний посібник / Уклад.: С. М. Віцько. – Слов'янськ: ДВНЗ – «Донбаський державний педагогічний університет», 2023. – 113 с

4. Педагогіка XXI століття: сучасний стан та тенденції розвитку : колективна монографія : у 2 ч. / відп. за випуск О. Є. Карпенко. Львів-Торунь : Ліга-Прес, 2021. 964 с.

5. Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу : збірник тез доповідей / [ред. кол.; голов. ред. – О.М. Топузов]. [Електронне видання] – Київ : Педагогічна думка, 2022. – 388 с

6. Загальна педагогіка. Лекції : навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / уклад. : О. Бабакіна та ін.; Комунальний

заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2022. – 317 с.

7. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально - методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я.М., 2021. 222 с.

7.2.Додаткова

1.Веремчук А. Сучасний вимір педагогічної освіти: креативний підхід. Науковий збірник «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка». Том 1, № 29, с. 253-258(2020).

2. Кернас , А. Соціально – педагогічна діяльність на сучасному етапі розвитку української держави. *Грааль Науки*, (2-3), 514-515. <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.02.04.2021.105>

3. European Training Village : Policy Report [Electronic resource]. – Access mode : <http://www2.trainingvillage.gr/etv/policyreport/policyreport.asp> (Дата звернення: 25.08.2019).

4. Europeana. – Access mode : <http://www.europeana.eu/portal/>. (Дата звернення: 25.08.2019).

5. Von Weizsaecker E., Wijkman A. Come On! Capitalism, Shorttermism, Population and the Destruction of the Planet. Springer, 2018. 220 p.

Інформаційні ресурси

1. Абетка для директора. НУШ. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. URL: <https://bit.ly/3zOQZAD> (дата звернення: 1.09.2024).

2. Закон України "Про освіту" URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1060-12> (дата звернення: 1.09.2024).

3. Концепція Нової української школи. URL: <https://bit.ly/3JJn95b> (дата звернення: 1.09.2024).

4. Навчальні програми. URL: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/navchalni-programy.html> (дата звернення: 1.09.2024).

5. Нова профільна школа – і для фізиків, і для ліриків. URL: <https://uhr.org.ua/nova-profilna-shkola-i-dlya-fizykv-i-dlya-lirykv/> (дата звернення: 1.09.2024).

6. Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти / URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-p> (дата звернення: 1.09.2024).

7. Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників. Наказ МОН України від 09.09.2022 № 805. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text> (дата звернення: 1.09.2024).

8. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти. Наказ Міністерства України від 17 вересня 2021 року №568-21. URL:<https://bit.ly/2ZgGR5d> (дата звернення: 1.09.2024).

9. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: https://register.nqa.gov.ua/uploads/0/646-ilovepdf_merged.pdf (дата звернення: 1.09.2024).